

Algarven Aviisi

ASSOCIAÇÃO FINLANDESA NO ALGARVE - ALGARVEN SUOMI-SEURA

2 | 2021

Viinin viljelijäksi Portugaliin s. 8

Sisällys

Puheenjohtajan puheenvuoro.....	3	Ajankohtaista.....	10	Terveystiedä.....	20
Toimituskunnalta.....	4	Maijan palsta.....	14	Ilmoitustaulu.....	22
Luonto.....	5	Tutustumme Portugaliin.....	15	Yhteistyökumppaneita.....	23
Seuran toimintaa.....	8	Pakina.....	19		

JULKAISIJA

Algarven Suomi-Seura

JAKELU

Osoitteellisenä postituksena
yhteistyökumppaneille

LEVIKKIALUE

e-lehtenä jäsenille

KOHDERYHMÄ

Algarven Suomi-Seura jäsenet,
yhteistyökumppanit ja sidosryhmät

TEKNISET TIEDOT

Koko: A4
Värit: 4/4

KANNEN KUVA

Eija ja Pauli Kivisen arkisto

AIKATAULU 2021

Materiaalipäivä	Ilmestymisaika
nro 1/21 vko 3	vko 5
nro 2/21 vko 13	vko 15
nro 3/21 vko 43	vko 45

ILMOITUSHINNAT

väri-ilmoitukset

Koko	
1/1 -sivu	(210 x 297 mm) 200 €
1/2 -sivu	(180 x 130 mm) 150 €
1/4 -sivu	(88 x 130 mm) 100 €
1/8 -sivu	(88 x 65 mm) 70 €
1/16 -sivu	(88 x 30 mm) 35 €

Hintoihin lisätään alv 23 %.

TOIMITUS/ILMOITUSVARAUKSET

Rua Quinta do Bispo, Edifício Crisfer, R/C, Loja 2, 8500-729 Portimão
puh./fax: 282 483 191, Sähköposti: algarve.suomi@sapo.pt

TOIMITUSKUNTA

Vastaava: Kalevi Kaukonen

Jäsenet: Tuija Kakko, Maija Katila, Marja Lehtiranta-Räty, Tero Liukas, Martti Lohi

AINEISTON TOIMITUS

Sähköisesti osoitteeseen jirka@offsetkolmio.fi

PAINOVALMIS AINEISTO

pdf-tiedosto, InDesign-, Illustrator- sekä FreeHand-tiedostot, 300 dpi, CMYK

TAITTO

Hämeenlinnan Offset-Kolmio, Paroistentie 2, 13600 Hämeenlinna, Finland
Yhteystiedot Jirka Messman p. 043 211 4003

Lehden vastuu virheellisistä ilmoituksista rajoittuu ilmoituksen hintaan. Lehdessä

omalla nimellä julkaistut kirjoitukset eivät välttämättä vastaa Algarven
SuomiSeuran tai eri viranomaisien kantaa. Jäsenmaksuun sisältyy e-lehtenä
ilmestyvä Algarven Aviisi: www.algarvensuomiseura.fi » Julkaisut.

Painettu lehti 7 €, tilaushinta Eurooppaan 10 €

Pidätämme oikeuden aikataulumuutoksiin.

TÄRKEITÄ TIETOJA

Algarven Suomi-Seura

Toimisto ja kirjasto

Posti- ja käyntiosoite: Rua Quinta do Bispo, Edifício Crisfer, R/C, Loja 2,
8500-729 Portimão
Lankapuh. +351 282 483 191 toimiston aukioloaikoina
Matkapuh. +351 967 520 976, arkisin klo 10-15
Sähköposti: algarve.suomi@sapo.pt, www.algarvensuomiseura.fi

Seuran pankkiyhteydet Portugalissa

Associação Finlandesa no Algarve
Millennium BCP
IBAN: PT50 0033 0000 000 7828 7828 05, BIC/SWIFT: BCPCOMPT

Suomen Suurlähetystö

Rua do Possolo 76-1, 1350-251 Lisboa, puh. 213 933 040
(ma-to 8.30-17.00, sekä pe 08.30-14.30)
e-mail: sanomat.lis@formin.fi, www.finlandia.org.pt
Asiakaspalvelu: ma-pe 09.00-12.00 ajanvarauksella
(muina aikoina sopimuksen mukaan)

Suomen Kunniakonsuli Algarvessa

Gisélia Farias. La Finca, Cascalheira, 8125-902 Quarteira
Postiosoite: Apartado 92, 8125-902 Quarteira
Puh. (+351) 289 399 873/4
Arkisin klo 09.00-13.00 ja 14.30-17.30
Suomenkielistä palvelua ke klo 14.30-17.30

Pankit

Auki ma-pe 08.30-15.00. Suljettu la ja su sekä juhlapäivinä

Postitoimistot

Auki 09.00-12.30 ja 14.00-18.00, eräät postit eivät sulje lounasajaksi

Hätänumeroita

Yleinen hätänumero 112
Numerotiedustelu 118
Poliisi Faro 289 899 899
Poliisi Lagos 282 762 930
Poliisi Portimão 282 412 503
Poliisi Tavira 281 322 022

Lentokenttä

Faro 289 800 800
Lentotiedustelut 289 800 801

TOIMIKAUSI 2021-2023

Johtokunta:

Horstia Heikki, jäsen
puh. +358 400 210 181
+351 969 416 929
Kärkkäinen Päivi,
varapuheenjohtaja
puh. +358 40 502 0634

Tero Liukas, jäsen
puh. +351 967 167 637
Saarni Ilkka, puheenjohtaja
puh. +358 400 722 086
+351 935 088 267
Uimonen Jyri, jäsen
puh. +358 50 468 9491

Tilintarkastajat:

Björkqvist Kimmo, jäsen
puh. +358 409 225 949
Hietala Airi, jäsen
puh. 358 400 435 303
Katko Ilkka, puheenjohtaja
puh. +358 40 554 4604

Toiminnanjohtaja:

Maija Katila
puh. +351 967 520 976

On Portugalin huhtikuu ja Algarven kevät parhaimmillaan. Suomessa kevät tulee keikkuen, itä-Suomessa on vielä lunta, mutta länsi-Suomessa lumet ovat jo pitkälti kadonneet ja päivälämpötilat nousevat plussan puolelle.

Nyt kun Portugalissa ollaan vähitellen purkamassa koronarajoituksia, odotetaan Suomessa vähenevätkö tartunnat ja estääkö Suomen perustuslaki kaikki toimet pandemian taltuttamiseksi? Liikkumisrajoitukset tyssäivät perustuslakivaliokuntaan. Tätä kirjoittaessani on rokotusten kohdentaminen lausuntokierroksella ja pohditaan onko koronapassin käyttöönotto lainkaan mahdollista. Moni varmaan miettii, kannattaako nyt lähteä Suomeen kesäksi ja ne, jotka ovat olleet talven Suomessa koronaa paossa harkitsevat lentoa etelään. Kaikki ovat varmasti saaneet tarpeekseen pandemiasta, joten toivotaan, ettei negatiivisia yllätyksiä tule.

Kevään yleiskokous on pidetty ilman kummalluksia. Joten jotain hyvääkin pandemia on tuonut tullessaan; olemme ottaneet digiloikan etäyhteyksien käytössä. Erilaisia ohjelmia on kokeiltu ja havaittu toimivuuden olevan kovasti riippuvainen sekä verkko-yhteyden laadusta että osallistujien määrästä. Voimme tyytyväisinä todeta seuran taloudellisen tilanteen olevan kaikesta huolimatta tyydyttävän. Jäsenien määrä on hiukan viime vuotista alhaisempi, mutta ei ole mitenkään dramaattisesti romahtanut. Kiitos siitä kaikille jäsenmaksunsa maksaneille ja niille, jotka ovat tehneet vapaaehtoisia lahjoituksia seuralle.

Näyttää siltä, ettei pandemia hellitä ennen kuin riittävän moni on rokotettu eikä uusia rokotteille immuuneja virusmutaatioita ole ilmaantunut. Syksyllä

kaikki halukkaat ovat varmaan saaneet koronakotteen ja tilanne pikku hiljaa normalisoituu. Koska emme voi tietää, niin toivotaan kaiken käyvän parhain päin ja voimme jälleen kokoontua yhteen, järjestää pieniä reissuja ja muuta hauskaa, mitä jäsenet sitten haluavatkin tehdä. Ehdotukset syksyn ohjelmaksi ovat siis tervetulleita.

Talven aikana seuran toiminnot ovat monelta osin olleet pysähdyksissä. Joitakin etäkokouksia on pidetty mm. jitsiharjoituksia ja kirjallisuuserhojen kokouksia. Patikointikerho on ollut aktiivinen, vaikka ajoittaiset kuntarajan ylittämiskiellot ovat rajoittaneet sen toimintaa. Valokuvauserho on toiminut etänä säännöllisesti läpi talven. Seuran toimintoja avataan sen mukaa mitä viranomaisien määräykset sallivat. Golfkentät alkoivat avautua 5.4. jälkeen sosiaalisen golfin merkeissä, kilpailujen järjestäminen ei toistaiseksi ole mahdollista.

Koronaepidemian takia Sublu Tour joutui viime keväänä peruuttamaan suunnitellun retken Troiaan. Uskomme nyt, että retki voidaan syksyn tai kevään aikana järjestää ja korvata niille, jotka ovat retken maksaneet, mutta eivät pääse mukaan. Palaamme asiaan heti kun kun saamme lisää tietoa asiasta.

Veroilmoituksen jättöpäivä lähestyy sekä Suomessa että Portugalissa. Portugalissa residentteinä olevien pitäisi tänä vuonna päättää maksaako 10% verosta Portugaliin vai ei. Koitamme seuran toimesta selvittää mitä tämä tarkoittaa ja tiedottaa jäsenille mitä saamme selville.

Hyvää kevättä toivottaen,
Ilkka Saarni

Kuva: Tero Liukas

VIRSTANPYLVÄITÄ

Portugalin lähikuukausien tapahtumiin liittyy parikin suomalaisia kiinnostavaa ilmiötä. Ensimmäinen on Portugalin harppaus merkittävien viinimaiden joukkoon – Suomesta katsoen. Portugalilaisten punaviinien myynti nimittäin kasvoi meillä Alkon tilastojen mukaan viime vuonna huikeat 72 prosenttia. Portugali on nyt viinien tuontimaista neljännellä sijalla Chilen, Italian ja Espanjan jälkeen. Taakse jäivät mahtituottajat Ranska ja Australia.

Uutinen on tietysti ilahduttava ja nostaa meilläkin Portugalin kuvaa viinimaana. Mutta onko kysymys läpimurrosta?

Vaikea sanoa. Myynnin painopiste kohdistuu nimitäin kahteen tuotemerkkiin. Ensimmäinen on Lisabonin seudulta peräisin oleva Zu Das Uvas, joka oli koko Alkon myydyin punaviini. Toinen on vanhastaan tutumpi Quinta das Setencostas. Molemmat ovat edullisia käyttöviinejä, hyviä ja helppo-ottoisia.

Portugali on kuitenkin hieno ja monipuolinen viinimaa. Laatuviinialueista Douro ja Daon punaviinien soisi tulevan meilläkin tutummiksi, samoin suosiossa nousevan Alentejon. Portugalissa vanhat, alku-

peräiset rypälelajikkeet ovat yhä loistossa ja kunniasa. Valkoviinien huipulla kimaltavat Vinho Verden pohjoiselta viinialueelta tulevat Alvarinhot. Sitä paitsi portugalilaisten viinien hinta-laatusuhde on huikean hyvä.

Toinen ajankohtainen asia on toki merkitykseltään paljon painavampi. Viime vuoden lopulla koronavirusepidemia näytti olevan hyvin hallinnassa – Suomen silloisissa tartuntalukemissa. Joulun jälkeen tartuntojen määrä kuitenkin ryöpsähti 15-kertaiseksi. Portugali oli syvässä kriisissä ja haki apua myös ulkomailta. Maahan määrättiin erittäin tiukat koronarajoitukset.

Ja ne tehosivat. Tätä kirjoittaessa tartuntojen leviämismisvaudesta kertova ilmaantuvuusluku eli uusien tartuntojen määrä 100 000 asukasta kohti kahdessa viikossa on painunut alle sadan, kun se oli pahimmillaan yli 1500. Maa siirtyi hämmästyttävän nopeasti Euroopan pohjalukemista maanosan huipulle. Ja tästähän me Portugalin ystävät olemme täydestä sydäimestä onnellisia. Uskallamme luottaa maan tulevaisuuteen – arvaamattomassa maailmassakin.

Martti Lohi

Kuva: Tero Liukas

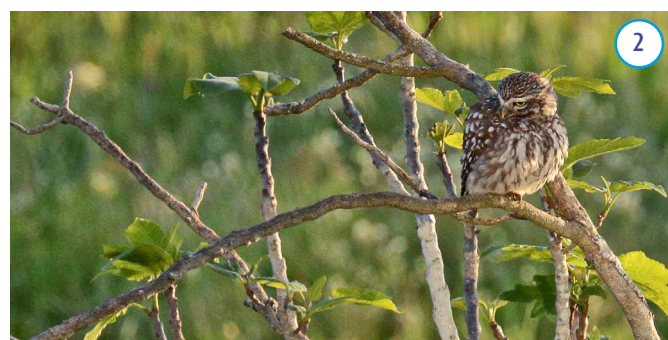
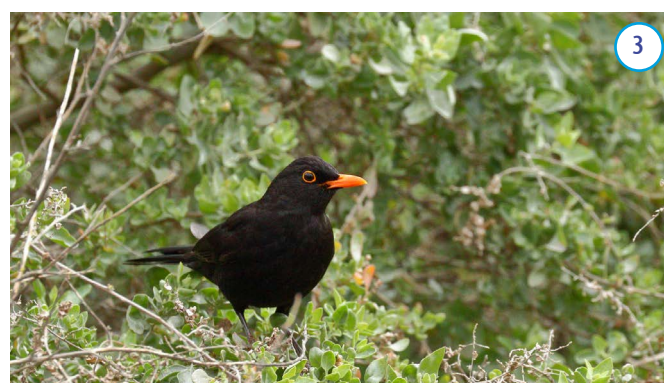
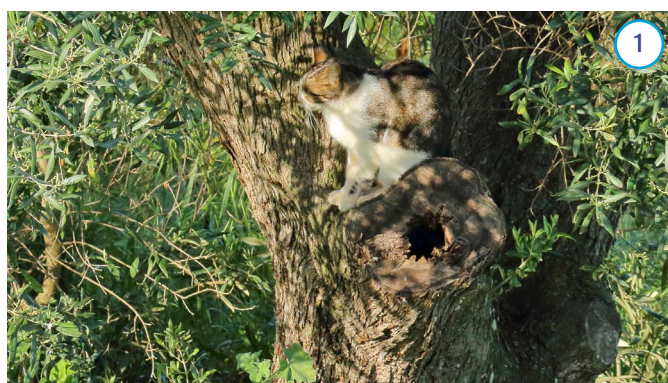

KEVÄTTÄ ILMASSA PARCHALIN LINTUKOSTEIKOLLA

Edellisessä artikkelissa kerroin Parchalissa havaituista isommista linnuista ja tämä artikkeli täydentää sitä kertomalla mitä pikkulintuja täällä on tänä keväänä nähty.

Olemme odottaneet josko Minervanpöllö pariskunta saisi pian perheenisäystä, mutta huonolta näyttää, sillä ne ovat käyneet puulaan yksitellen ja harvakseltaan. Lisäksi maaliskuun alussa heidän oletetulla pesäkolollaan oli tällainen näky (kuva 1) ja seuraavana iltana tilanne oli tämä eli Minervanpöllö huolestuneena katseli näkyä ketään kolon lähetyvillä, mutta ei lentänyt kololle (kuva 2).

Aamuisin kun herää ja avaa huoneen ikkunan, niin yleensä korviin tulee upeat luritukset, joita lauleskelevat sekä mustarastas (kuva 3) että mustakottarainen (kuva 4). Näöltään ne eroavat merkittävästi vain nokan väristä eli mustarastaalla on oranssi nokka ja mustakottaraisella himmeän keltainen nokka.

Vakiolaulajina pitkin päivää lähipuissa esiintyvät varpunen (kuva 5) isompina parvina ja sitten on näitä yksittäisiä vilahtajia esim. samettipääkerttu (kuva 6), mustapääkerttu (kuva 7) ja tiltalti (kuva 8).

Samettipääkertun tunnistaa hyvin punaisista silmistä.

Mustapääkertulla nimensä mukaisesti on päässä musta pieni kalotti.

Tiltalti laulaa "tilt-talt-tilt-talt", mistä lie saanut nimensä.

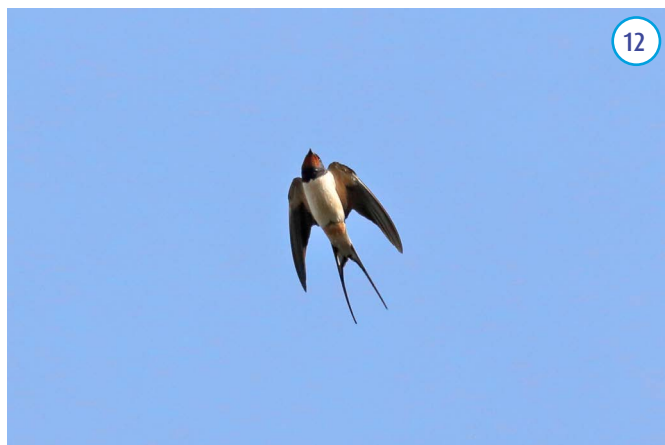
Kun sitten kuulen oikein vauhdikkaan viserryksen jostain korkeammalta puun yläosasta niin todennäköisesti siellä laulaa heleästi keltahemppo (kuva 9) tai jos ääni on hieman rosoisempi, niin kyseessä on tikli (kuva 10), jolla on helposti tunnistettavat punaiset kasvot.

Parvekkeeltamme aukeaa iso viheralue. Yleisin sen päällä iloisesti lentävä ja laulava lintu on heinäkerttu (kuva11). Sen tunnistaa helposti laulusta, jossa toistuu toistakymmentä kertaa "dzip" noin sekunnin välein.

Kun aamupäivän auringossa istuskelee parvekkeella niin jatkuvas-
ti vauhdikkaasti ohi syöksähtelevät haarapääskynen (kuva 12) ja
räystäspääskynen (kuvat 13 ja 14). Molemmat myös vierailevat ho-
tellin uima-altaalta hakemassa makeaa vettä, sen jälkeen lentävät
joen rantaan ja ottavat nokkaansa vielä rantahiekkaa pesän raken-
tamiseen.

12

13

14

Kahlaajista rannassa piipahtavat usein tylli (kuva 15) ja pikkutyl-
li (kuva 16), jotka parhaiten erottaa toisistaan talvella varsinkin sii-
vessä olevasta valkoisesta juovasta, sillä sellainen on vain tyllillä.
Pikkutyllin nokka on hieman sirompi ja pidempi sekä silmärengas
on keltainen.

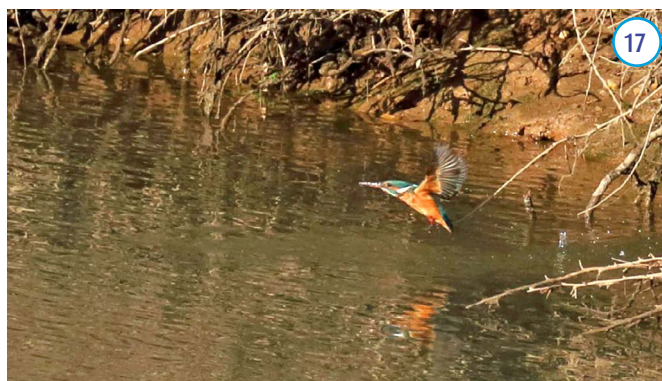

15

16

Lopuksi vielä kaksi harvinaisuutta, jotka olen nähnyt vain kerran tääl-
lä. Ensimmäinen on kuningaskalastaja (kuva 18) ja toinen on puna-
päälepinkäinen (kuva 19).

17

18

Tietolähde: Lintuopas, Euroopan ja Välimeren linnut (Otava)
Hyvät appsit: BirdNet – lintujen äänestä tunnistamiseen, Followbirds
– lintujen ulkonäöstä tunnistamiseen.

Linturikasta kesän odotusta!
Ari Niiniviita

EIJAN JA PAULIN ELÄMÄÄ JA VIINIÄ ALGARVESSA

Pauli Kivinen lähti pääsiäisenä 1989 ensimmäiselle matkalleen Algarveen ja tuli ostaneeksi maatilan. Muutaman vuoden päästä hänellä ja Eija-vaimolla oli viinitila ja iso osa elämää Algarvessa.

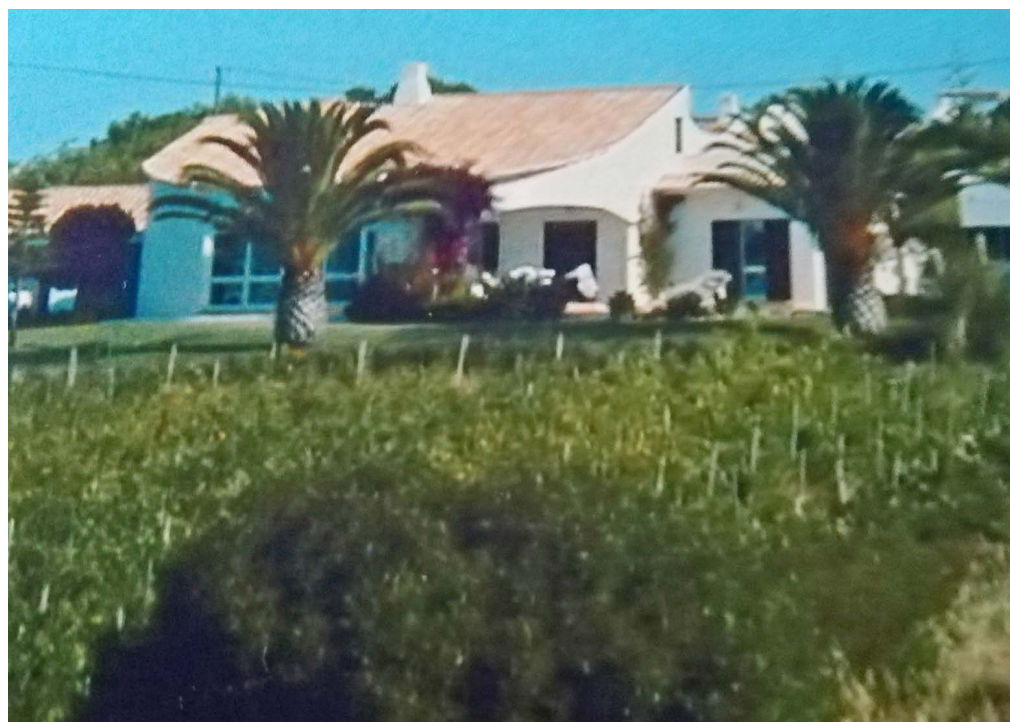
Enää ei ole ensin ostettua maatilaa, eikä viinitilaa, mutta elämä jatkuu Suomessa ja Algarvessa niin kuin jo yli 30 vuoden ajan.

Pauli Kivisen ja Eija Kajander-Kivisen elämäntilanne muuttui 1980-luvun lopulla. Pauli oli myynyt kaikki yrityksensä, oli uuden aloituksen aika. Mahdollisuuksia avasi tukku rahaa ja vapaa aika-taulu.

Haku oli jotenkin päällä. Sen osoittaa Paulin laaja-alainen seurantajärjestelmä. Kiinnostusta herätti lehti-ilmoitus myynnissä olevasta maatilasta Aljezurissa. Pääsiäisenä 1989 Pauli lähti matkaan ja parin päivän päästä hän saattoi soittaa Eijalle Suomeen, että ”meillä on maatila Algarvessa”. Eijan irtisanomisaika tekstiilisuunnittelijan työstä vähän hidasti, mutta syksyllä oltiin Portugalissa.

Viinin viljelijäksi Praia da Luziin

Maata viljelemään ei metallialan yrittäjä Pauli kuitenkaan ryhtynyt. Ostettiin myös tontti meren rannalta Praia da Luzista, rakennettiin huvila ja tietenkin sauna. Muurarina oli entinen puoluejohtaja ja ministeri Arvo Aalto, alkuperäiseltä ammatiltaan muurari.

Välillä piti vain harrastella
Pauli kurvaili kökkö-traktorilla viinitarhassa maata
möyhentämässä

Tonttia oli yli tarpeen ja maatalous viehätti. Miksipä emme ryhtyisi viinin tuottajaksi. Siinä hommassa meni 16 vuotta. Muistan Paulin pohtineen muutama vuosi sitten, että golfia sanotaan kalliiksi lajiksi, mutta ”halpaa se on viinin tuottamiseen verrattuna”. Mutta arvasin, että palkka tuli viinitilan myynnin mukana. Pauli ei kieltänyt.

Opitaan portugalilaisiksi

Kymmenkunta vuotta ovat Kiviset asuneet Lagosin keskustassa. Koti on upealla paikalla. Korkealta näkee Monchiquen, kaupungin, sataman ja laajasti Atlanttia. On saavutettu hyvin se, mikä ensimmäisellä Portugalin matkalla, Lissabonissa, jäi mieleen: kaunis paikka asua.

Mikä on muuttunut Algarvessa 30 vuoden aikana? Kaikki, sanoo Eija ensin. Mutta pohdimme sitten tarkemmin. Portugalilainen ihminen on ihastuttanut ensimmäisestä käynnistä lähtien. Hän on ystävällinen, avoin, avulias. Se on pysynyt muuttumattomana, onneksi. Ja siinä meillä suomalaisilla on oppi-

mista. Ja uskomme, että Portugalin ihminen on meitä onnistunut muuttamaan.

Suomalaisia oli 30 vuotta sitten Algarvessa vähän. Eikä muitakaan vierasmaalaisia ylen määrin ollut. Luonto ja ilmasto olivat yhtä upeat kuin nyt, mutta olot olivat vaatimattomat. Matka Lagosista Faron lentokentälle vei aikaa neljä viisi tuntia. Hurjastella huonokuntoisilla pikkuteillä ei voinut.

EU antoi kehittämiseen oman panoksensa. Kasvava matkailu ja lisääntyvä ulkomaalaisten pitkäaikainen asuminen vaurastuttivat aluetta ja lisäsivät rakentamista ja palveluja.

Onneksi portugalilainen elämänmeno on säilynyt. Eija ja Pauli ovat asuneet koko ajan vuorollaan molemmissa maissa, Suomessa ja Portugalissa. ”Meillä sosiaalinen elämä Suomessakin on muuttunut portugalilaiseen suuntaan”, arvelevat Eija ja Pauli. Koko kasvanut suomalaisyhteisö on portugalilaistunut. Tämän huomaa yhteisissä kohtaamisissamme. Vähemmän totisuutta, jurotusta, enemmän iloa, hymyä.

Uuden kotikaupungin ilot

Lagos on mieluisa kotikaupunki Eijalle ja Paulille. Ravintolaisännät ja -emännät eivät vain loihdi maukkaita aterioita, vaan heistä on tullut ystäviä. Kun käy kaupoissa, kampaajalla, parturissa tai terassilla, käy kuin kylässä ystävien luona. Portugalilainen sosiaalinen elämä on tehnyt tehtävänsä. ”Toivottavasti pääsemme nauttimaan algarvelaisen kotikaupunkimme ilmapiiristä viimeistään syksyllä”, odottaa Eija. Tampereen aika on venähtänyt poikkeuksellisen pitkäksi koronan takia.

Elämä kahdessa maassa tulee jatkumaan. Niin on tullut elämän iloa kaksinkertainen määrä. Uusia avauksia ei ole suunniteltu. Mutta niitähän voi avautua, odottamatta.

Kalevi Kaukonen

PORTUGALIN KORONARAJOITUSTEN PURKAMINEN LISÄÄ MATKAILUMAHDOLLISUUKSIA

Synkän tammikuun jälkeen Portugalin valtavasti kohentunut koronatilanne on jo johtanut 15.1.2021 alkaneiden tiukkojen rajoitusten asteittaiseen purkamiseen, alkaen 15.3.2021. Portugalin ministerineuvosto on kuitenkin varmuuden vuoksi jatkanut hätätilaa ainakin 15.4. asti. Näin siitä huolimatta, että Portugalissa on Euroopan tautienhäikäisy- ja valvontakeskuksen ECDC:n tilastojen mukaan ollut peräti EU-maiden paras koronatilanne jo neljä viikkoa maaliskuun huhtikuussa!

Tätä kirjoittaessani (11.4.) vaikuttaa siltä, että Portugalin lievennettyä hätätilaa tullaan taas varmuuden vuoksi jatkamaan vielä huhtikuun loppuun asti. Portugalin 15.3. alkaen toteutettu ”yhteiskunnan asteittaisen uudelleen avaamisen suunnitelma” julkistettiin 11.3. Toistaiseksi hyvin edennyt suunnitelmaa arvioidaan 15 päivän välein pandemiatilanteen kehityksen perusteella.

Mitä tämä yhteiskunnan asteittainen uudelleen avaaminen mahdollistaa Portugalin koronarajoitusten lähes kolmeksi kuukaudeksi käytännössä pysäyttämälle hotelli- ja matkailualalle – sekä loputtoman tuntuiseen odotustilaan joutuneille matkailu- tai retkeilykaipaaville?

Portugalin hätätilaan sisältyvä ”yleinen velvollisuus välttää kaikkea tarpeetonta liikkumista kodin ulkopuolella” on toistaiseksi yhä voimassa, mutta vapaamman liikkumisen sallivien poikkeusten määrä on kasvamassa. Vapaampi (muttei kuitenkaan vielä täysin vapaa!) liikkuminen – vastuullisesti koronalta suojaavia turvaohjeita noudattava kulttuuriretkeily mukaanlukien – on ollut uudestaan sallittua pääsiäisen jälkeen eli 6.4. lähtien.

Portugalin ja Espanjan välinen maaraja pysyy kiinni matkailijoilta ainakin 15.4. asti, mutta mahdollisesti huhtikuun loppuun asti tai pidempäänkin. Näin estetään muun muassa espanjalaisten perinteisiä kevätretkeilyjä Portugalin puolelle. Silti Portugalista kyllä pääsee tietyissä poikkeustapauksissa ajamaan autolla Espanjaan – tai päinvastoin. Perusteeksi käy esimerkiksi Suomen kansalaisen paluu kotimaahansa.

Portugali avautuu yhä enemmän huhtikuussa 2021

Portugalin huhtikuussa on nyt toivoa, sillä useat matkailijoita ja retkeilijöitä kiinnostavat palvelut alkoivat toimia uudestaan 5.4. Silloin kaikki terassin omaavat kahvilat, ravintolat ja konditoriat saivat taas alkaa tarjoilla ulkopöydissä istuville asiakkaille, joita saa olla samassa pöydässä korkeintaan neljä henkeä. Tarjoilu sisätiloissa on tarkoitus sallia 19.4. alkaen, samoin korkeintaan neljälle hengelle samassa pöydässä. Samassa ulkopöydässä saa 19.4. lähtien olla kuusi henkeä. Alkaen 3.5. sisätiloissa saa hallituksen suunnitelman mukaisesti jo tarjoilla korkeintaan kuuden hengen ryhmälle samassa pöydässä ja kymmenen hengen ryhmälle samassa ulkopöydässä.

Mitä ostosmahdollisuuksiin tulee, 5.4. alkaen korkeintaan 200 neliömetrin kokoisten myymälöiden on sallittu avata ovensa uudestaan – kunhan niiden ovi avautuu suoraan kadulle. Alkaen 19.4.

on tarkoitus vihdoin sallia kaikkien suljettuna olleiden myymälöiden sekä kauppakeskusten avaaminen.

Golfkentät, tenniskentät ja vastaavat sekä kuntosalit ovat saaneet olla tietyin rajoituksin käytössä 5.4. lähtien. Ilosanoma kulttuurinlähikaisille on ollut Portugalin museoiden, muistomerkkien, palatsien, arkeologisten kohteiden, taidegallerioiden yms. aukiolo yleisölle 5.4. lähtien. Elokvateatterit, teatterit, auditoriot ja konserttisalit puolestaan pyritään avaamaan uudestaan 19.4. Siitä lähtien voidaan myös uudestaan järjestää ulkoilmatapahtumia, tosin vielä osallistujamääriä rajoittaen. Alkaen 3.5. sallittaneen jo suuretkin tapahtumat niin ulko- kuin sisätiloissakin, mutta edelleenkin osallistujamääriä rajoittaen.

Kaikesta edellä selostetusta seuraava merkittävä käytännön mahdollisuus Portugalin hotelli- ja matkailualalle sekä Portugalissa matkailua tai retkeilyä kaipaaville on, että 6.4.2021 lähtien, kuntarajojen ylityksen kieltäneiden liikkumisrajoitusten päätyttyä, on ollut uudestaan mahdollista harrastaa vapaammin – mutta samalla vastuullisen varovaisesti – matkailua ja retkeilyä em. sallittuihin kohteisiin yksin tai muutaman hengen pienryhmässä, noudattaen siis yhä koronalta suojaavia turvaohjeita (turvavälit, hengityssuojaimen käyttö sisätiloissa ja tarvittaessa ulkonakin turvavälien puuttuessa, tarkka käsihygienia).

Porsaanreikiä vapaampaan elämään

Vaikka ”yleinen velvollisuus välttää kodin ulkopuolella tapahtuvaa liikkumista” onkin toistaiseksi yhä voimassa, Portugalin tuorein lainsäädäntö todellakin sallii nyt poikkeuksina mm. liikkumisen ravintoloiden ja kahviloiden terasseille (ja 19.4. alkaen sisätiloihinkin), kaikkiin avoimiin myymälöihin, kuntosaleihin, golf- ja tenniskentille, museoihin, palatseihin, taidegallerioihin jne. Kuntarajojen ylittäminenkin on nyt sallittua em. kohteisiin tai vaikkapa hotelleihin menossa oleville. Sen sijaan kävely- ja juoksulenkit tulisi lain mukaan yhä rajoittaa oman asuinpaikan lähiympäristöön, eli autolla ei vielääkään saisi lähteä ulkoilemaan kauempana kotoa. Käytännössä lienee vaikeaa valvoa tätä – voihan poliisin pysäyttämä kävelijä tai lenkkeilijä ilmoittaa olevansa matkalla esimerkiksi terassille, tenniskentälle tai kuntosalille... Viisainta lienee yhä varmuuden vuoksi pitää mukanaan jotakin todistusta asuinpaikansa osoitteesta.

Portugalin hotelleja ei ole missään vaiheessa määrätty sulkemaan oviaan tammikuussa alkaneen hätätilan aikana, mutta käytännössä hätätilarajoitukset ovat johtaneet siihen, ettei hotellipalveluilla ole muutenkin hiljaisemmalla talvikaudella ollut riittävästi kysyntää. Niinpä valtaosa hotelleista on ollut pitkään suljettuna, surullisin seurauksin useiden paikkakuntien hyvinvoinnille, taloudelle ja työllisyydelle. Kevään ja yhteiskunnan uudelleen avaamisen edetessä yhä useampi hotelli on nyt taas avaamassa ovensa asiakkaiden toivossa.

Hotellilomaa on turha leimata vaaralliseksi tai vastuuttomaksi, sillä jo tuhannet portugalilaiset hotellit noudattavat tarkkaan matkailuvirasto Turismo de Portugalin Clean & Safe -sertifioinnin sekä kansainvälisen Safe Travels -sertifioinnin vaatimia koronalta suojaavia turvaohjeita.

Vaikka huhtikuusta 2021 alkaen maltillinen matkailu ja retkeily pienryhmissä onkin periaatteessa taas mahdollista Portugalissa, ulkomailta tuskin alkaa vielä tänä keväänä virrata matkailijoita. Tämä johtuu yhä voimassa olevista matkailurajoituksista ja kielteisistä ulkomaanmatkailua koskevista suosituksista sekä tietenkin laajalle levinneestä pandemiapelosta. Mahdolliset tämän kevään retkeilijät Portugalissa tulevat olemaan ensi sijassa portugalilaisia ja Portugalissa asuvia tai pidempään oleskelevia ulkomaalaisia. Portugalin ja koko maailman matkailualan ennennäkemättömän syvä kriisi siis jatkuu toistaiseksi, kun kansainvälinen matkailu on yhä lähes täysin pysähdyksissä koronan seurauksena.

Helmikuun alusta maaliskuun loppuun 2021 Suomen ulkoministeriö suositteli välttämään kaikkea matkustamista Portugalin Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen suosituksen mukaisesti. Portugalin parantuneen koronatilanteen ansiosta Suomen ulkoministeriö kuitenkin palautti 29.3.2021 Portugalia koskevan matkustussuosituksensa lievemmillä tasolla ”vältä tarpeetonta matkustamista”. Olipa Suomen virallinen suositus mikä hyvänsä, Suomesta on silti yhä käytännössä mahdollista matkustaa Portugaliin myös lomalle. Itse asiassa nyt huhtikuussa Portugalin koronatilanne on ollut Suomeakin parempi...

Portugalin kevät 2021 tarjoaa mahdollisuuden vaikkapa varsin turvalliseen kulttuuriretkeilyyn tutuissa muutaman hengen pienryhmissä, täysin ilman aiemmin häirinneitä massaturismivirtoja. Palvelut toimivat jokseenkin kaikkialla eikä nähtävyyksiin ole toistaiseksi lainkaan tungosta, ei edes Lissabonissa. Kevään ja kesän suositteluvimmat ja samalla turvallisimmat retkikohteet löytyvät omasta mielestäni kuitenkin suurkaupunkien ulkopuolelta, maaseudulta ja provinssien pikkukaupungeista. Sieltä löytyy viehättävän aito ja alkuperäinen Portugali, jossa hinta-laatu -suhdekin on yleensä matkailijalle edullinen.

Koronarokotusten edistyessä kansainvälinen matkailu Portugaliin kasvanee kesällä ja etenkin ensi syksynä, normaalimman elämän toivottavasti jo palattua niin Portugaliin kuin Suomeenkin. Vuodelle 2022 odotetaan sitten jo valtavaa uutta matkailubuumia Portugaliin. Toistaiseksi olisi ainakin joka paikassa runsaasti tilaa ja rauhaa retkeillä, vieläpä varsin turvallisesti. Jokainenhan voi omalla toiminnallaan vaikuttaa omaan ja muidenkin turvallisuuteen. Loputon ”lockdown” eli tiukka sulkuutilassa oleminen tuskin tekee hyvää kenenkään mielenterveydelle. Vaihtoehtona esittämäni virkistävä, mutta vastuullisen varovainen matkailu ja retkeily sallittuihin kohteisiin on tietenkin aivan vapaaehtoista.

HUOM. Edellä olevassa jutussa esitetty Portugalin ”yhteiskunnan asenteittaisen uudelleen avaamisen suunnitelmaa” koskevat tiedot perustuvat seuraaviin lähteisiin:

- 1) Tiedote ”Plano de Desconfinamento: Datas e Regras Gerais” Portugalin hallituksen nettisivulla ”Estamos on - A Resposta de Portugal à Covid-19”, kts. <https://covid19estamoson.gov.pt/plano-desconfinamento-datas-regras/>
- 2) Portugalin ministerineuvoston tiedote ”Comunicado do Conselho de Ministros de 11 de março de 2021” nettisivulla www.portugal.gov.pt/pt/gc22/governo/comunicado-de-conselho-de-ministros?i=407
- 3) Portugalin ministerineuvoston antama lakiasetus (Decreto) 6/2021, julkaistu Diário da República 64-A/2021 (Série I de 2021-04-03) nettisivulla <https://dre.pt/home/-/dre/160801889/details/maximized>
- 4) Tiedote ”Portugalın koronavirusrajoitukset 15.3.” Suomen Lissabonin suurlähetystön nettisivulla https://finlandabroad.fi/web/prt/ajankohtaista/-/asset_publisher/TV8iYvdcF3tq/content/portugalın-koronavirusrajoitukset-15.3./384951

Mika Palo

matkatoimisto SUBLU Tour Portugal, Nazaré

Jo puoli vuosisataa unelmia ja epävarmuutta

LISSABONIN UUSI LENTOASEMA – HELPOMMIN SANOTTU KUIN TEHTY

Kuten kaikki Lissabonin nykyiselle lentoasemalle joskus laskeutuneet muistanevat, kyseinen kokemus saattaa toisinaan olla liiankin jännittävä lentokoneen lähes hipoessa Entrecamposin ja Campo Granden kaupunginosien kerrostalojen kattoja. Tämä Portelaan vuonna 1942 rakennettu lentoasema nimettiin paljon myöhemmin (vuonna 2016) Salazarin diktatuurijärjestelmää vastustaneen ”pelottoman kenraalin” Humberto Delgadon mukaan. Suurkaupungin kasvettua sen ympärille ja lentoliikenteen kasvaessa vuonna 1969 alettiin hakea sopivaa paikkaa uudelle isommalle lentoasemalle. Pari vuotta myöhemmin valittiin sijoituspaikaksi Rio Frion tasankoalue Tejo-joen eteläpuolella, noin 30 kilometriä itään Lissabonista.

Portugalin vuoden 1974 neilikkavallankumouksen jälkimainin git poliittisine mullistuksineen ja talousvaikeuksineen viivyttivät lentoasemahanketta. Sijoituspaikkaakin alettiin pohtia uudelleen ja pian katseet kääntyivät Tejo-joen pohjoispuolella Alenquerin kunnassa sijaitsevaan Otaan, noin 50 kilometriä koilliseen Lissabonista. Vuonna 1999 – nykyisen YK:n pääsihteerin António Guterresin ollessa Portugalin pääministerinä – uusi lentoasema päätettiin rakentaa juuri Otaan. Hanke kuitenkin viivästyi jälleen, kun Guterresin toinen sosialistihallitus kaatui ennen aikojaan vuonna 2002 ja tilalle tuli keskustaoikeistolainen hallitus, joka sekin kaatui ennen aikojaan vuonna 2005.

Vuodesta 2005 alkaen surullisen kuuluisan pääministerin José Sócratesin sosialistihallitus alkoi taas aktiivisesti ajaa uutta lentoasemaa Otaan. Asiasta syntyi kuitenkin valtava polemiikki, etenkin kun arvostetun ”kansallisen rakennustekniikan tutkimuskeskuksen” LNEC:n selvitys suositti lentoaseman sijoituspaikaksi Portugalin teollisuuden liiton CIP:n esittämää Alcochetea Tejo-joen eteläpuolella. Vuonna 2008 lopulta luovuttiin Otasta ja alettiin suunnitella lentoasemaa ilmavoimien ampuma-alueelle Alcocheteen, noin 30 kilometriä Lissabonista itään.

Maailmanlaajuinen talouskriisi ja vararikon partaalle päätyneen Portugalin valtion joutuminen ns. ”troikan” valvoman kansainvälisen avustushjelman piiriin vuosiksi 2011-2014 laittoivat unelman Lissabonin uudesta lentoasemasta taas uudelle tauolle. Pedro Passos Coelho keskustaoikeistolaisen hallituksen harjoittama tiukka julkisen sektorin säästökuuri näytti punaista valoa asiantuntijoiden suosittelulle Alcocheten lentoasemahankkeelle. Se olisi nimittäin merkinnyt valtavaa investointia kokonaan uuden lentoaseman ja sen edellyttämien uusien liikenneyhteyksien rakentamiseen.

Vuonna 2015, Portugalin päästyä taas omille jaloilleen avustushjelman päätyttyä, Passos Coelho hallitus päätyi säästäväsyyssyistä uudenlaiseen lentoasemaratkaisuun, jota kutsuttiin nimellä ”Portela + 1”. Sen mukaan Lissabonin keskusta-alueen kyljessä sijaitseva vanha lentoasema pysyisi käytössä, mutta osa matkailun myötä valtavasti kasvaneesta lentoliikenteestä siirrettäisiin Monti-

joon Tejo-joen etelärannalle. Montijossa sijaitseva Portugalin ilmavoimien tukikohta nimittäin otettaisiin siviili-ilmailun käyttöön. Mutta kuinkas sitten kävikään...

Uusimmat mutkat matkassa

Portugalin nykyisen pääministerin António Costan sosialistihallitus on yrittänyt jatkaa keskustaoikeistolaisen edeltäjänsä lentoasemasuunnitelmaa ”Portela + 1”, mutta maaliskuussa 2021 Montijon lentotukikohdan muuttaminen Lissabonin uudeksi kakkos- tai ykköslen-toasemaksi jouduttiin kuitenkin hylkäämään – ainakin toistaiseksi. Montijon lentoaseman ympäristövaikutusten arvioinnin yhteydessä lähiseudun Seixalin kaupunginjohtaja ja Moitan kunnanjohtaja – molemmat kommunistipuolueesta – käyttivät nimittäin veto-oikeuttaan suojellakseen paikkakuntalaisiaan uuden lentoaseman haittavai- kutuksilta kuten melusaasteelta. Nämä kielteiset lausunnot puolestaan saivat Portugalin siviili-ilmailuviranomaisen ANAC:n perumaan aiemman myönteisen arvionsa Montijon lentoasemahankkeesta.

Lissaboniin on nyt siis suunniteltu uutta lentoasemaa jo yli viidenkymmenen vuoden ajan, mutta jälleen kerran kaikki – niin aikataulu kuin sijaintikin – on muuttunut epävarmaksi. Koronaviruspandemian arvioidaan vähentäneen lentoliikennettä vain tilapäisesti ja suurempaa lentoasemakapasiteettia tarvittaisiin Lissaboniin seuraavan Portugalin matkailubuumien alkaessa eli ilmeisesti jo ensi vuonna.

Vastavetona tuoreille kielteisille lausunnoille Costan hallitus yrittää parhaillaan saada aikaan lakimuutosta, joka veisi nykyisen veto-oikeuden uuden lentoaseman lähiseutujen paikallishallinnolta. Perusteluna on ettei paikallishallinto saisi estää valtakunnallisen merkityksen omaavia hankkeita. Keskustaoikeistolaisen PSD-puolueen uskotaan antavan tässä asiassa tukensa sosialistipuolue PS:lle. Jos näin käy, Montijo saattaa vielä palata uuden lentoaseman paikaksi.

Kolme ajankohtaista vaihtoehtoa

Portugalin infrastruktuuriministeri Pedro Nuno Santos on nykytilanteessa päättänyt aloittaa strategisen ympäristövaikutusten arvioinnin Lissabonin lentoaseman laajentamiseksi tavalla tai toisella. Esillä ovat nyt seuraavat kolme vaihtoehtoa:

- 1) ”Portela + Montijo”: Lissabonin vanha Portelan eli Humberto Delgadon lentoasema säilyy päälentoasemana ja Montijon lentotukikohdasta tulee sitä tukeva täydentävä lentoasema.
- 2) ”Montijo + Portela”: Montijon lentotukikohdasta tulee uusi Lissabonin päälentoasema ja Lissabonin vanhasta Portelan eli Humberto Delgadon lentoasemasta tulee sitä tukeva täydentävä lentoasema.

3) Alcochete: Portugalin ilmavoimien ampuma-alueelle Alcocheteen rakennetaan kokonaan uusi suurempi lentoasema, joka korvaa muut em. vaihtoehdot. Alcocheten lentoasema kuitenkin vaatisi huomattavasti kalliimpien uusien liikenneyhteyksien rakentamista. Alcocheten etuna puolestaan on se, että siellä riittäisi tilaa lentoaseman mahdolliseen laajentamiseen tulevaisuudessa.

Montijossa ja nykyisellä Portelan eli Humberto Delgadon lentoasemalla ei ole riittävästi tilaa mahdollisiin uusiin laajennuksiin tulevaisuudessa. Vaikka Montijon etuna on sijainti lähellä Lissabonia, sen haittana on sijainti Tejo-joen suiston linnustoltaan merkittävän luonnonsuojelualueen vieressä. Lisäksi Montijoon matalalla laskeutuvien lentojen arvioidaan aiheuttavan huomattavia meluhaittoja läheisille Tejo-joen etelärannan tiheästi asutuille paikkakunnille.

Useimmat asiantuntija-arviot näyttäivät tukevan Alcochetea Lissabonin uuden lentoaseman parhaana sijoituspaikkana, mutta näin mittavan rakennushankkeen kustannukset toki huolestuttavat talo-

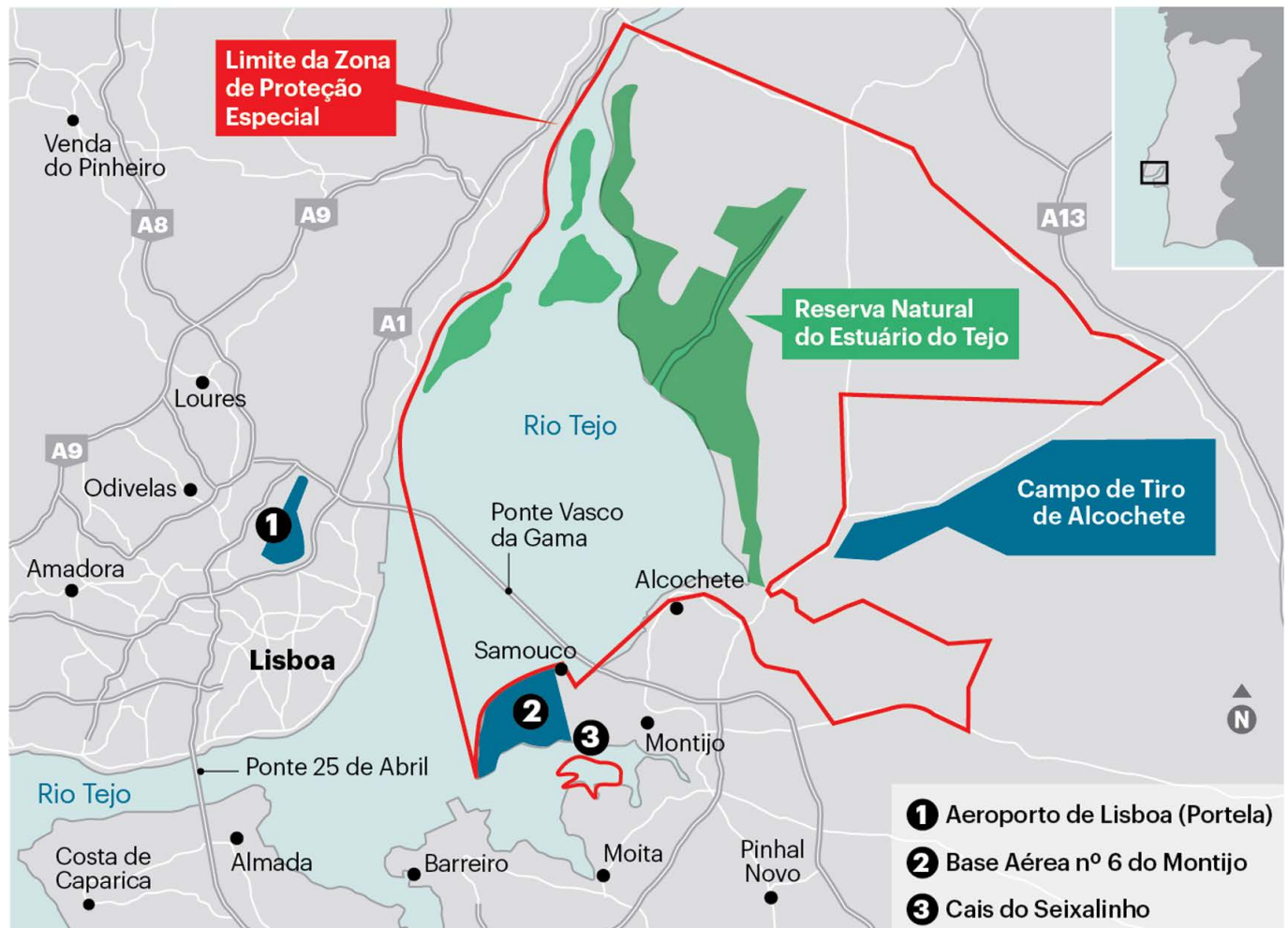
udellisesti vaikeina aikoina. Montijo-vaihtoehdosta kriittiset äänet ovat puolestaan todenneet, ettei se tule riittämään lentoliikenteen odotettavissa olevalle kasvulle lähivuosikymmeninä. Lisäksi Montijon selviä haittapuolia on yritetty lieventää mitä mielikuvituksellisimmilla ehdotuksilla – mm. viereisen luonnonsuojelualueen linnuston on ehdotettu etsivän itselleen mukavamman kotiseudun! Montijon puolesta lobbaavien tahojen väitetään myös levittävän nykyajalle ominaisia valeutisia, joiden pohjalta sitten perustellaan Montijon paremmuutta.

Puolen vuosisadan päättämättömyyden jälkeen alkaisi varmaankin jo olla ratkaisun aika. Kaikista huonoin vaihtoehto Portugalille ja sinne taas lähitulevaisuudessa pyrkiville matkailijoille lienee jatkuva epävarmuus Lissabonin uudesta lentoasemasta.

Mika Palo

(matkatoimisto SUBLU Tour Portugal, Nazaré)

Novo aeroporto de Lisboa

Keskeisimmät lähteet:

- Visão 11.3.2021: Ventos cruzados no novo aeroporto (www.ordemengenhheiros.pt/pt/centro-de-informacao/imprensa/oe-nos-media/ventos-cruzados-no-novo-aeroporto/)
- Diário de Notícias 29.1.2019: Há 50 anos o aeroporto ia para Rio Frio, com 90% de hipóteses. Sabemos que a história foi outra (www.dn.pt/pais/ha-50-anos-o-aeroporto-ia-para-rio-frio-com-90-de-hipoteses-sabemos-que-a-historia-foi-outra-10506111.html)

ODOTETAAN PAREMPIA PÄIVIÄ

Ensimmäisen kerran kokonaan etänä toteutetussa yleiskoukussa 30. maaliskuuta valittiin seuralle uusi johtokunta ja tilintarkastajat kaudelle 2021-2023. Työryhmät ja toimikunnat ovat jo aloittaneet toimintansa, seurassa suunnitellaan tulevaa - valitettavasti edelleen pandemian ehdoilla.

Seuran uudet johtoelimet ja toimikunnat

Jännitimme etukäteen miten yhteydet pelaavat yleiskoukussa, onneksi tällä kertaa sujui hyvin vain 19 jäsenen oltua mukana etänä. Tilaisuuksien järjestämisestä etänä ollaan jo kokemuksen kautta opittu, että mitä enemmän osanottajia, sitä todennäköisempää on ongelmien syntyminen.

Johtokunnan ja tilintarkastajien valitsemisessa ei tälläkään kertaa tarvittu äänestystä, koska oli tullut vain yksi ehdokaslista. Siinä olevat ehdokkaat tulivat valituiksi kaudelle 2021-2023. Uudessa johtokunnassa jatkaa puheenjohtajana Ilkka Saarni ja Päivi Kärkkäinen varapuheenjohtajana, sekä Heikki Horstia jäsenenä. Uusina jäseninä johtokuntaan tulivat Tero Liukas ja Jyri Uimonen, joista jälkimmäinen oli edellisellä kaudella tilintarkastajana. Tilintarkastajien puheenjohtajana toimii edelleen Ilkka Katko, uusina jäseninä Kimmo Björkqvist ja Airi Hietala. Johtoelinten uudet jäsenet tuovat varmasti raikaita tuulia seuran toimintaan. Jo nyt on perustettu työryhmä, joka Tero Liukkaan johdolla kartoittaa ja kehittää seuran toimintaa, toimiston työtä ja sen organisointia.

Tämän vuoden päätapahtumamme, seuran 30 vuoden toiminnan juhlistamisen organisointi, on jo lähtenyt käyntiin Päivi Kärkkäisen kootessa toimikuntaa järjestämään tilaisuuksia. Jäämme odottamaan, mitä mukavia tapahtumia meillä on syksyllä seuran juhlinnan merkeissä. Työryhmissä ja toimikunnissa on aina tilaa aktiivisille jäsenille. Ota siis yhteyttä!

Elämme toivossa, että syksyllä seuran toiminta palautuisi totuttuihin kuvioihin ja yhdessä oloon. Jos kuitenkin pandemia vielä aiheuttaa rajoituksia, harrastetaan ja toteutetaan tapahtumia pienellä joukolla. Etätilaisuudet jäävät ilman muuta ohjelmaan, koska niillä tavoitetaan myös ne jäsenet, joilla ei ole mahdollisuutta tulla tapahtumiin.

Näinä kauniina kevätpäivinä elämme paremman toivossa odottaen, että rokotukset alkavat purra ja syksyllä pääsemme palaamaan ainakin jonkin verran normaalimpaan tilanteeseen, sekä seuran toiminnassa, omassa elossamme että matkustuksessa.

Rokotuksia odotellessa

Rokotuksien saaminen on takkuillut sekä Suomessa että Portugalissa, kun rokotteita ei ole saatu tilattuja määriä. Portugalissa on terveyskeskusten lisäksi järjestetty erityisiä rokotuspaikkoja, joten valmius on olemassa, kun vaan rokotteita saadaan riittävästi.

Myös ajanvarausjärjestelmissä on molemmissa maissa ollut ongelmia. Suomen puolesta on kuulunut uutisia, että ajanvarauksessa on syntynyt pulmia, erityisesti niille, jotka ovat kirjoilla Portugalissa, mutta ovat tällä hetkellä Suomessa. Ilkka Saarni on selvittänyt asiaa Kelasta ja THL:sta: ulkomailla asuvalla suomalaisella eläkeläisellä on oikeus saada rokote Suomesta.

Myös Portugalissa on tullut kommelluksia rokotusaikojen antamisessa. Tällä ei voi itse varata aikaa vaan tarkoitus oli kutsua rokotukseen tekstiviestillä. Ensimmäiseen prioriteettiryhmään kuuluvat mm. yli 80-vuotiaat. Heidän kohdallaan tuli ongelma, kun ajanvarauksen vahvistaminen tekstarilla oli monelle iäkkäälle vierasta. Heille jouduttiin räätälöimään oma kutsuntajärjestelmä: puhelimitse, kirjeitse tai joskus jopa kotona käyden. Luonnollisesti näin ajanvaraukset ovat sujuneet odotettua hitaammin.

Portugalin rokotuskampanja on kuitenkin pysynyt EU:n keskiarvon tuntumassa. Tällä hetkellä 17,5 % väestöstä on saanut yhden rokotusannoksen, ja 7,1 %:lla on täydellinen rokote. Kesän loppuun mennessä odotetaan kaikkien yli 30-vuotiaiden saavan ainakin ensimmäisen rokoteannoksen.

Parempia päiviä odotellessa toivotan kaikille Aviisin lukijoille hyvää kevään jatkoa ja kaunista kesää,

Maija Katila
toiminnanjohtaja

GASTRONOMIAA

Maistoin tätä ruokalajia ensimmäisen kerran ”sillan alla”, Portimaon kalaravintolakeskittymässä sijaitsevassa perheravintolassa. Ihastuin. Mehevää, muhevaa ja aidon portugalilaista.

Resepti tässä muodossa on peräisin Gourmet Clubin pääkokilta Venicio Raposolta. Pääraaka-aineena on siis kala. Muhennos tehdään kasvatuista, noin 35 senttimetrin mittaisista jokiankeriaista. Ongelmaksi kylläkin muodostuu aika ajoin ankerioiden saatavuus. Niitä ei ole aina tarjolla kaupahallinkaan kalatiskailla.

Niin, ruokajuomat. Ankeriasmuhennos kaipaa seurakseen kunnon punaviinin, keskitäyteläinen eikä kovin tanniinisen.

Martti Lohi

Ensopado de enguias (À maneira de Venicio)

Ingredientes

Enguias - Ankeriaita	1 Kg
Cebolas grandes - Isoa sipulia	3
Alho - Valkosipuli	3 dentes - kynttä
Salsa - Persilja	1/2 ramo - nippua
Piri-piri	q.b = quanto basta - riittävästi
Coentros - Korianteri	1/2 ramo - nippua
Louro - Laakerinlehti	1 folha - lehti
Orégãos - Oregano	q.b = quanto basta - riittävästi
Azeite - Oliiviöljy	1,5 dl
Pimento vermelho - Punainen paprika	1 se for grande, utilizar metade. Jos iso, käytä vain puolet
Pimento verde - Vihreä paprika	1 se for grande, utilizar metade. Jos iso, käytä vain puolet
Tomates pequenos - Pieniä tomaatteja	500 gr (ou 1 lata 400 gr tai 400 g purkki)
Sal - Suola	q.b = quanto basta - riittävästi
Pão - Leipä	q.b (duas fatias por pessoa - 2 palaa/ruokailija)
Vinho branco - Valkoviiniä	1,5 dl
Colorau (paprica) - Paprikamauste	1 colher de chá - teelusikallinen

Preparação - Valmistus

Num tacho, coloca-se a cebola cortada às rodelas, os alhos esmagados, a salsa, os coentros, o piri-piri, a folha de louro, os orégãos, o azeite, e leva-se ao lume.

Quando a cebola estiver refogada, deita-se o vinho branco e deixa-se ferver um pouco.

Junta-se o tomate, o colorau (paprica), os pimentos verde e vermelho, tudo cortado em pequenos cubos e retificam-se os temperos.

Depois de se limpar as enguias e esfregar-se com sal grosso para retirar o escorregadio delas, lavam-se e tempera-se com pouco sal, e cortam-se aos bocados (+- 3 cm), juntam-se ao preparado e deixa-se cozer e apurar, se necessário acrescentar um pouco de água.

À parte, cortam-se fatias de pão, frita-se que depois de frito se coloca numa travessa funda (pode usar-se o pão torrado em lugar de frito) coloca-se as enguias e o molho por cima e serve-se.

BOM APETITE!

Liemi. Pataan pannaan oliiviöljy ja sipuli leikattuna renkaiksi. Kun sipuli on kuullotettu, lisätään murskatut valkosipulit, persilja, korianteri, piri-piri, laakerinlehti, oregano.

Lisätään valkoviini ja annetaan kiehua hetki.

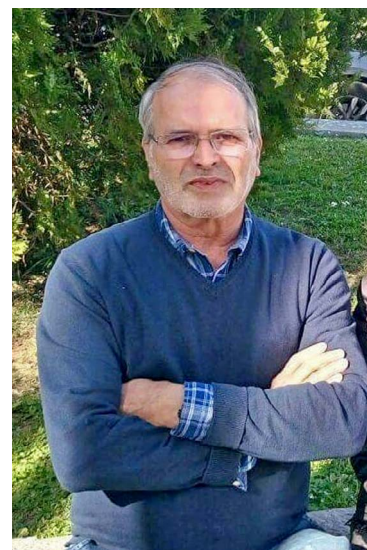
Lisätään tomaatti, paprikamauste, vihreä ja punainen paprika pieniksi kuutioiksi leikattuna. Maistetaan, tässä vaiheessa voi lisätä suolaa, jos kaloissa oleva suola ei riitä, ja hieman vettä jos on tarpeellista.

Ankeriaat perataan ja hierotaan karkealla suolalla limaisen pinnan poistamiseksi; huuhdellaan vedellä ja lisätään hieman suolaa, sitten leikataan n. 3 cm paloiksi, lisätään tehtyyn liemeen ja keitetään kypsiksi. Jos liemi tulee liian paksuksi, lisätään vettä.

Leipäviipaleet paistetaan joko kasvi- tai oliiviöljyssä (voi käyttää paistetun leivän sijaan tummaksi paahdettua leipää), jotka pannaan tarjoiluastian pohjalle, päälle ankeriaat ja liemi.

HYVÄÄ RUOKAHALUA!

Reseptin laatija, Gourmet Clubin pääkokki Venício Raposo.

PORTUGALIN PUNAVIINIT HARPPASIVAT HURJASTI ALKON MYYHTITILASTOISSA

Portugalilaiset punaviinit tekivät viime vuonna huiman loikan suomalaisten suosioon. Niiden myynti Alkossa lisääntyi huimat 72 prosenttia. Portugali nousi samalla punaviinien myynnissä neljännelle sijalle Chilen, Italian ja Espanjan jälkeen. Taakse jäivät sellaiset jättiläiset kuin Ranska ja Australia.

Samalla Alkon myydyimmäksi punaviiniksi kipusi 2u Duas Uvas. Se on täyteläinen, tanniininen viini, edullinen käyttöviini, joka tulee Lissabonin alueelta.

Mikä selittää portugalilaisten viinien myynnin kasvun?

”Portugalin paikalliset, persoonalliset rypälelajikkeet sekä mehevä makumaailma miellyttävät suomalaisia viininystäviä”, sanoo Portugalin viineistä vastaava tuotepäällikkö Kirsi Erme Alkosta.

”Vinit on myös helppo yhdistää ruokiin ja soveltuvat usein myös seurustelukäyttöön”, Erme sanoo.

Vanhan maailman eli Euroopan klassisten viinimaiden suosio lisääntyi sekin. Tämä näkyy varsinkin Saksan ja Italian viinien myynnin kasvussa.

”Tämä trendi on osaltaan lisännyt myös portugalilaisten viinien kysyntää.”

Entä laatu?

Portugali on monipuolinen ja rikas viinimaa, jossa viinien hinta-laatusuhde on yleensä erinomainen. Punaviinien tuotantoalueista klassisimmat ovat myös portviinien tuotannosta tunnettu Douro sekä pehmeämpiä, usein pitempään kypsytettyjä viinejä tarjoava Dão.

Miltä klassikkoalueiden suosio nyt vaikuttaa?

”Douron laatuviinialue on varmasti tuttu monille suomalaisille Portugalin viinien ystäville. Pyrimme tuomaan valikoimaan viinejä eri alueilta myös viininharrastajia ajatellen”, Kirsi Erme sanoo.

”Meillä oli esimerkiksi viime vuoden lopussa suuret erikoiserät teemana ’Nouseva Portugali’. Erikoiserät rikastuttavat Alkon tuotevalikoimaa ja ovat juomista ja juomien ja ruoan yhdistämisestä kiinnostuneille asiakkaille suunnattuja tuotteita.”

Alko kieltämättä pyydystääkin isolla haavilla. Tällä hetkellä Alkon valikoimassa on noin 250 portugalilaista miettoa viiniä, joista punaisia on 160. Vuonna 2013 punaviinejä oli 52 tuotteen verran.

”Alkon viineissä asiakkaita kiinnostavat sekä edullisemmat tuotteet että premiumiteetti. Asiakkaiden tarpeet ovat erilaiset ja käyttötilanteet vaihtelevat.”

Saadaanko upeita valkoviinejä lisää?

Portugali on Suomesta katsoen kieltämättä punaviinimaa. Se kuitenkin tuottaa myös korkealaatuisia valkoviinejä, joiden kärjessä kimaltavat pohjoiselta Vinho Verden alueelta saapuvat Alvarinhot. Samalta alueelta tulevat myös kevyemmät, raikkaat ja pirskahtelevat Vinho verdet, jotka ovat sekoiteviinejä.

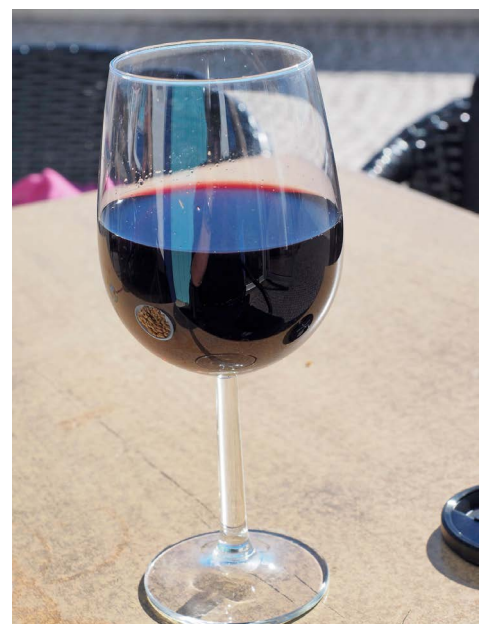
Alvarinhot taas tehdään yksinomaan saman nimisestä rypäleestä. Ne ovat täysverisiä valkoviinejä ja ihanteellisia kalan ja äyriäisten kumppanina. Kaisen lisäksi ne ovat laatuunsa nähden hyvin edullisia.

”Valkoviinienkin valikoimaa laajennetaan ja kehitetään”, Kirsi Erme lupaa.

Martti Lohi

Alkon Portugalin viineistä vastaava tuotepäällikkö Kirsi Erme.

MEIRAMIPOSSUA JA MUUTOSVASTARINTAA

Vieno Turakainen oli syntyisin kaupunkilainen. Kaupunki ei ollut suuren suuri eikä siitä ollut lähtenyt maailmalle mainittavia suurmiehiä. Mutta Turakaisen kanssa yhteen mennessään Vieno oli muuttanut maaseudulle. Mitään paikalleenasettumistuksia hän ei ollut kokenut. Luonnonrauha, mutkattomat tienolaiset ja elämisen verkkaisa eteneminen sopivat hänelle hyvin.

Aikansa oli toki vienyt puolison tavoille opettaminen, no jaa, jos totta puhutaan, vieläkin siinä oli joskus tekemistä, mutta vuosi vuodelta hän oli oppinut Turakaisesta yhä enemmän. Joskus piti sanansa asettaa, mutta toisinaan oli oltava tiukka.

Varsinkin ruoka-aikoina Veikko Turakainen tuppasi olemaan maisemissa. Molemmille hyvä ruoka oli tärkeää. Vienolla oli kotona kiihtollinen asiakas.

Veikko Turakainen oli tyytyväinen uusiin silmälasihinsä. Optikon mittauksissa lasienvahvuus ja silmien hajataitto oli huomioitu hyvin tuloksin, sen mies myönsi. Oli sovittu, että jatkossa suuremmat kirppariostokset tehtäisiin varmuuden vuoksi yhteistuumin. Veikko olilähtenyt aamupäivällä jälleen kylille. Vieno arvasi miehen viipyyssä, että vanhan tavaran kauppa veti miestä edelleen puoleensa.

Palattuaan Veikko joutui pysähtymään kynnykselle. Herkullinen meiramin tuoksu täytti kodin, Meiramipossua! Herkkä kun oli, Turakainen joutui melkein ponnistelemaan, etteivät ilonkyyneleet olisi pyrkineet esille. Vanhemmiten tämä herkkyyks oli vain kasvanut. Tv-elokuvan onnellinen loppukin sai hänet ensin rykimään ja sitten könyämään keittiöön talouspaperilla silmänurkkia kuivaamaan. Vieno ei ollut tästä tietääkseenkään.

Vaikkei mikään ruuanlaittaja ollutkaan, Veikko muisti meiramipossun ainekset ulkoa. Porsaan kassleria, pekonia, sipulia, lihalientä, meiramia isolla kädellä, suolaa jamustapippuria, smetanaa ja aikaa. Tärkeää oli, että sipulissa ei kitsasteltu. Kasslerinnäkyvää rasvaa voi vähentää, jos siltä tuntuu, Lihat, pekoni ja sipuli ruskistetaan ja laitetään mausteiden kanssa pataan niukkaan nesteeseen tuntikausiksi hautumaan. Veikko Turakaisen suu vettyi muisteluissa.

Meiramia täytyy uskaltaa laittaa paljon, kahdessa eri osassa. Parempi olisi, jos se olisituoretta. Yllättävää oli, että tämän alkujaan saksalaisen reseptin kanssa sopii yhtä hyvinperunamuusi, riisi kuin pastakin. Herkku on suussasulavaa ja pitkään padassa muhineen-meiramin tuoksu on jo puoli ruokaa. Veikko oli seurannut possupadan valmistumista niin usein, että melkein olisi voinut valmistaa sitä itsekkin.

Aterian jälkeen Turakaiset laskeutuivat päivälevolle varovasti vatsojensa viereen. Siinä jutustellessa Vieno muisteli, kuinka oli ensimmäisiä kertoja matkustanut kesälomalla Pohjois-Karjalaan Veikon isoäidin luo.

Silloin 70-luvun lopulla oli juuri alettu kiinnittää huomiota suomalaisten, varsinkin Pohjois-Karjalassa asuvien runsaaseen voin ja muiden kovien rasvojen sekä suolan sydän- ja verisuonitauteihin. Yritettiin edistää kansanterveyttä.

Tuore pariskunta Turakainen oli kahvipaketin ja kukkapuskan sijasta ohella tuonut tuliaisiksimyös etelän uutuuksia, voimariinia ja kevytkermaa. Mökissä oli selvitetty, että patakalaan voipuolen kilon voipaketin sijaan laittaa vain neljänneskilon voimariinia ja että kevytkerma riittää kahvin jatkeeksi. Tulokahvit keitettiin. Pöydällä oli isoäidinpitko, erikoiskermaa ja sokeriastia.

Kahvittelun jälkeen vanhaemäntä asetteli kukat maljakkoon, kahvipaketin kaappiin ja levitteen ja tuliaisikerman jääkaappiin. Puoliäänen mummo hykerteli: "Vae voimariinia..."

Seuraavana iltana Turakaiset havaitsivat, että voimariini ja kevytkerma olivat jääkaapissalöytäneet paikkansa perimmäisestä nurkasta meijerivoipakettien, kermatetrojen ja punaisten maitotölkkien takaa. Muutosvastarintaa kaiketi.

Vähitellen rupattelu vaimeni ja päiväpeitolla makaavien taholta kuului rauhallista ja tasaista hengitystä. Veikon vatsa hieman porisi meiramipossun levittäytyessä ruuansulatuskanaviin.

Jenkki

SYÖVÄT LISÄÄNTYVÄT – HOIDOT PARANEVAT

Sydän- ja verisuonitautien jälkeen syövät ovat toiseksi yleisin kuolinsyy suomalaisilla. Onneksi tietämyksemme syövästä ja niiden hoidoista on kasvanut niin, että noin 60% potilaista paranee taudistaan.

Syöpä

Jo länsimaisen lääketieteen isä Hippokrates (460-377 e.Kr) jaotteli kasvaimet hyvän- ja pahanlaatuisiin. Pahanlaatuisista kasvaimista käytetään yleisesti syöpä nimitystä. Se kiinnittyy tyypillisesti tiukasti ja tunkeutuvasti kulloiseenkin kudokseen ja sillä on kyky muodostaa etäpesäkkeitä muualle elimistöön.

Syövän ilmaantuvuus on nousut selvästi vuosikymmenien aikana. Merkittävin syy on eliniän pidentyminen elintason nousun ja lääketieteen hoitojen kehittymisen vuoksi. Molekyylibiologisten ja immunologisten tutkimusten avulla pystytään tyypittämään syövän ominaisuuksia ja ”räätälöimään” yksittäiselle potilaalle sopiva hoito. Uudet kuvantamisen mahdollisuudet auttavat löytämään yhä pienemmät kasvaimet ja jo etukäteen ennen leikkausta määrittämään kasvaimen levinneisyyden.

Syöpätyyppejä on tuhansia erilaisia ja uusia tyypppejä pystytään määrittämään yhä lisää. Esimerkiksi rintasyöpä ei ole käyttäytymiseltään ja rakenteeltaan yksi ainoa tyyppi vaan niitä on useampia. Niiden hoito poikkeaa toisistaan. Miehillä syöpätaudit ovat hieman yleisempiä kuin naisilla. Syöpäkuolleisuus on kuitenkin laskenut varhaisen toteamisen ja hoidon kehittymisen seurauksena.

Syöpäsoluja syntyy paljon elämän aikana aiheuttamatta itse syöpää. Syöpä saa alkunsa geenin vauriosta eli mutaatiosta. Solun sisällä geenit sijaitsevat kromosomeissa. Syöpägenejä on kahdenlaisia: Onkogeneit eli syöpää synnyttävät geenit, joiden aktivoituminen aiheuttaa solujen hallitsemattoman jakautumisen ja kasvunrajoitegeenit eli syövän estogeneit. Niiden toiminnan loppuminen mahdollistaa syövän kehittymisen.

Riskitekijät

Suurin riskitekijä syöväälle on ikä. Naisilla joka kolmannella on 85 ikävuoteen mennessä todettu ainakin yksi syöpätauti, miehillä useammalla kuin joka kolmannella. Elintapojen vahingollisuudesta kuten tupakointi, runsas alkoholin nauttiminen ja epäterveellinen ravinto on paljon yleistä tietoa. Runsa auringonvalolle altistuminen lisää ihon melanooman riskiä etenkin, jos iho on päässyt palamaan useasti nuoruudessa lähtien.

Perinnöllisyys on osassa syöpiä riskitekijä. Tunnetuin esimerkki on suolen familiaalinen adenomatoottinen polypoosi (FAP), joka on onneksi harvinainen. Tällöin suolistossa on useita hyvänlaatuisia adenoomapolyyppejä, joista yksi tai useampi voi muuttua pahanlaatuiseksi. Taudissa paksu- ja peräsuoli pyritään poistamaan useimmiten jo varsin varhaisessa aikuisuudessa, koska suoliston syövän kehittymisen riski on korkea. Lisäksi tunnemme muita pe-

rinnöllisiä tauteja ja oireyhtymiä, joihin liittyy kohonnut riski syövästä eri elimissä.

Etäpesäkkeet eli metastaasit

Etäpesäkkeet syntyvät kasvainsolukon levitessä imuteiden ja/tai verenkierron muihin elimiin. Leviämällä vapaissa ruumiin onteloissa on myös mahdollista. Ajan kuluessa voi verenkiertoon vapautua runsaasti kasvainsoluja, mutta vain pieni osa niistä säilyy elinkel-poisina ja vielä pienempi osa pystyy juurtumaan uuteen kasvupaikkaan. Imuteissa kasvainsolut päätyvät imusolmukkeisiin, jotka voivat suurentua vieraiden solujen vuoksi. Syöpäsolut saavuttavat kasvaimen imusolmukealueen tietyssä järjestyksessä. Tällöin ensimmäistä imusolmuketta, johon syöpäsolut tulevat, kutsutaan vartijaimusolmukkeeksi. Tämä voidaan tutkia leikkauksen yhteydessä ja näin säästyä imusolmukealueen poistamiselta, mikäli kasvainsoluja ei löydy. Esimerkiksi rintasyövän leikkauksen yhteydessä saman puoleinen kainalorasva, jonka sisällä paikalliset imusolmukkeet ovat, voidaan säästää ja välttyä mahdollisesti imunesteen kertymiseltä yläraajan alueelle.

Esiintyvyys

Alle 15-vuotiailla lapsilla todetaan Suomessa noin 150 syöpää vuodessa. Yleisimmät lasten syövät ovat leukemiat ja aivokasvaimet. Lasten leukemia oli joitakin vuosikymmeniä sitten nopeasti tappava tauti, mutta nykyään yli 90% potilaista paranee lääkityksellä, useimmat terveeseen lisääntymiskykyiseen aikuisuuteen.

Syövän ilmaantuvuus on kasvanut 1950 luvulta lähtien. Osa lisääntymisestä selittyy alkuvuosien puutteellisen rekisteröinnin vuoksi, osa kilpailevien varhaisempaan kuolemaan johtavien tautien vähenemisen vuoksi. Diagnostiikan paraneminen tuo myös osansa.

Syöpäkasvaimen tappavuutta kuvataan suhteellisella elossaololuvulla. Luku tulkitaan elossa olevien potilaiden prosenttiosuutena viiden vuoden jälkeen syövän toteamisesta, jos potilailla ei olisi riskiä kuolla muihin syihin kuin syöpäänsä. Jos suhteellinen elossaololuku on 100%, syöpä ei lisää kuolleisuutta.

Suomen Syöpärekisteri julkaisi vuoden 2018 tilastot keväällä 2020 ja niiden mukaan yleisimmät suomalaisten syövät olivat:

Miehet	kpl	elossaololuku
Eturauhassyöpä	5016	93%
Suolistosyöpä	1865	65%
Keuhkosyöpä	1710	13%
Naiset		
Rintasyöpä	4934	91%
Suolistosyöpä	1673	67%
Keuhkosyöpä	1053	20%

Eturauhasen syöpä

Eturauhasen (prostatan) syöpä on vanhenevien miesten tauti. Alle 50-vuotiailla se on harvinainen, mutta lisääntyy iän myötä niin, että 2/3 taudista on yli 65-vuotiailla. Eturauhaseen rajoittunut tauti ei yleensä oireile vaan tauti löytyy usein verikokeessa kohonneen PSA (prostataspesifinen antigeeni) perusteella. Etäpesäkkeitä lähettänyt eturauhassyöpä aiheuttaa usein luustokipuja, sillä tauti metastasoi mieluummin luustoon. Monella potilaalla on etenkin alaselän kipuja.

Syöpä todetaan kudoksenäytteistä ja patologi luokittelee sen tietyn asteikon (Gleason luokitus) mukaisesti. Matala-asteista latenttia syöpää jätetään seuraamaan. Korkeampi asteista syöpää hoidetaan eturauhasen poistavalla leikkauksella, sädehoidolla ja mahdollisesti lääkityksellä. Hoidolla voi olla pitkäaikaisia vaikutuksia kuten virtsaamisvaikeuksia, erektiohäiriöitä ja peräsuolen ärsytystä ja tämän vuoksi ”ylihoitoa” pyritään nykyään välttämään.

Rintasyöpä

Suomessa aloitettiin ensimmäisenä maailmassa 1987 rintasyövän seulonnat rintojen röntgentutkimuksella, mammografialla, 50-69-vuotiailla naisilla. Päävastoin kuin miesten eturauhassyöpä naisten rintasyöpä harvinaistuu jonkun verran vanhemmilla jäteten yli 70-vuotiaillakin vitsaukseksi. Seulontaan osallistuneiden naisten kuolleisuus tautiinsa on pienentynyt 28 %. Miehilläkin esiintyy rintasyöpää, mutta on hyvin harvinainen.

Seulonassa todetaan kaksi kolmasosaa seulontaikäisten naisten rintasyövästä. Seulontoihin osallistuu yli 80% tähän ikäryhmään kuuluvista naisista. Lisäksi tietyt syöpatyypit näkyvät mammografiassa huonosti. Hoitona on useimmiten säästävä leikkaus, harvemmin enää koko rinnan poisto. Tarpeen vaatiessa annetaan vielä leikkauksen jälkeen sädehoito ja lääkitys.

Suolistosyöpä

Paksu- ja peräsuolen syöpä on länsimaissa hyvin yleinen, eikä suolistosyövän ilmaantuvuudessa ole sukupuolien välistä eroa. Valtaosa suoliston syövästä on satunnaisia. Pääasiallisina aiheuttajina pidetään runsasta rasvan ja punaisen lihan nauttimista, alkoholin runsas käyttöä ja vähäkuituista ruokavaliota. Krooniset suolen tulehdustaudit kuten Crohnin tauti ja haavainen paksusuolen tauti lisäävät pitkäkestoisina selvästi syövän riskiä. Myös suolistosyöpä on usein oireeton ennen etäpesäkkeiden ilmaantumista. Onneksi nykyään pystytään joitakin etäpesäkkeitä hoitamaan varsin hyvin myös leikkauksella ja lääkityksellä.

Keuhkosyöpä

Maailmanlaajuisesti keuhkosyöpä on yleisin syöpä. Keuhkosyövän tärkein riskitekijä on tupakointi, joka selittää noin 80-90% keuhkosyövästä. Muita syitä on altistuminen asbestille, raskasmetalleille tai säteilylle. Aina syytä ei tiedetä. Suomessa miesten keuhkosyöpä ilmaantuvuus on laskussa, mutta naisten nousussa. Keuhkosyöpä oireita voi olla keuhkokuume, keuhkoputkien tulehdus, veriyskä ja pitkäkestoinen yskä sekä tahaton laihtuminen. Oireet saattavat liittyä muihinkin tauteihin. Keuhkojen röntgenkuvaus on helposti saatavilla hyvä perustutkimus selittämään oireilua. Hoitona on leikkaus, sädehoito ja lääkitys erilaisina yhdistelminä.

Haiman ja maksan syövä

Esimerkkinä syövästä, joiden hoito on vain jonkin verran kehittynyt ja joiden ennuste on huono ovat maksan ja haiman ei-hormonaaliset (adenokarsinomat) syövä. Haiman ja maksan syöpiä on vuosittain noin 2000. Haiman syöpien elossaololuku on 5% ja maksan primaarien syöpien 8%. Myös näissä syöväissä uudet molekyylibiologiset tutkimukset ja lääkkeet voivat tuoda parannusta.

Päivi Kärkkäinen

ASSOCIAÇÃO FINLANDESA NO ALGARVE - ALGARVEN SUOMI-SEURA

Aukioloajat

Toimisto ja kirjasto avoinna toukokuu–elokuu tiistaisin klo 10-13

Yhteydenotot toimiston ollessa suljettuna

Kotisivujen lomakkeella, sähköpostilla: algarve.suomi@sapo.pt,

puhelimella: (+351) 967 520 976

toiminnanjohtaja on tavoitettavissa arkipäivinä klo 10-15

Posti- ja käyntiosoite

Rua Quinta do Bispo, Edifício Crisfer, R/C, Loja 2, 8500-729 Portimão
(sisäänkäynti on kadun Avenida 25 de Abril puolelta kaupungin kirjaston kohdalta)

E-mail: algarve.suomi@sapo.pt • Skype: [algarvensuomiseura](#)

FB-sivusto: Algarven Suomi-Seura - Associação Finlandesa no Algarve

www.algarvensuomiseura.fi

Kauneushoitola Riikka

Praia da Rocha
Puh. 963 078 080

LAKIASIAINTOIMISTO

GISÉLIA FARIAS

Palvelemme kaikissa lakiasioissa, myös suomeksi

La Finca
Cascalheira
8125-902 Quarteira

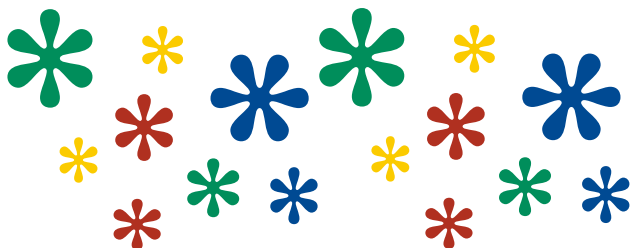
Puh: 289 399 873/4
Fax: 289 399 872
giselia.m.farias@gmail.com

Ongelmia virastoissa?

Jos kielitaitosi ei riitä portugalilaisessa virastossa asioimiseen, pyydä minut avuksesi. Ota yhteyttä ma-pe 9-18.

Maija Katila

+351 962 670 554 • maijakatila@netcabo.pt

Koti algarven auringossa? Sydämellisesti tervetuloa kiinteistökaupoille!

- yli 100 asuntovaihtoehtoa Portugalissa meiltä ja yhteistyökumppaneiltamme
- myös vuokra-asuntoja -ja konsultointipalveluja

Mia Heinonen

LISENSIOITU KIINTEISTÖVÄLITÄJÄ -JA YRITTÄJÄ, 18 VUOTTA PORTUGALISSA
mia.heinonen@habita.com puh. (+351) 918 696 380

Habita-LKV / Algarve

Edifício Dom Quixote, Liiketila D. Avenida Tomaz Cabreira
(Casinoa vastapäätä) 8500-802 Praia da Rocha, Portimão
Kiinteistövälitys lupa AMI-12005

Meiltä parhaat hinnat
Algarven Suomi-
Seuran jäsenperheille ja
ystäville.

Matkatoimisto Matkahaukka
Munkinmäentie 15
02400 Kirkkonummi
Puh 09-296 5000

E-mail: info@matkahaukka.com

Tuttu ja turvallinen MATKAHAUKKA

auttaa matkajärjestelyissä. Kauttamme
eri yhtiöiden reittilennot Faroon.
Reittilennoista myönnämme
jäsenalennuksen.

Matkahaukan kautta saat myös majoituksen
ja vuokra-auton. Meiltä myös pitkät matkat
toiveiden mukaan räätälöitynä.

Lentovarauksen voit tehdä näppärästi
puhelimella tai sähköpostilla ja sopia
maksusta luotto/pankkikortille.

<http://kirkkonummi.matkahaukka.com>

SUOMALAISET YHDESSÄ ALGARVEN SUOMI-SEURASSA

TULE ALGARVEN SUOMI-SEURAAN

Pääset:

- harrastuspiireihin
 - retkille
- juhliin ja tapahtumiin

Saat:

- neuvontaa
- tiedotuksia
- kirjastopalveluita

Ota yhteyttä:

www.algarvensuomiseura.fi

ASSOCIAÇÃO FINLANDESA NO ALGARVE - ALGARVEN SUOMI-SEURA

